

Länsi-Suomi

Vastine luonnokseen valtioneuvoston asetukseksi fosforin käytöstä maa- ja puutarhataloudessa, VN/21436/2021

Esityksen mukaista fosforisääntelyä ei voi toteuttaa ilman, että se hankaloittaa lannan käyttöä peltolannoitteena. Asetus tulee vaikuttamaan laskevasti kotieläintuotannon tuotantomääriin ja siten heikentää ruokaturvaa.

Länsi-Suomessa on erityisesti sika- ja siipikarjatiloja, joilla esityksen mukaiset ehdot tulisivat vaikeuttamaan tiloilla omien peltojen lannoittamista tilan omilla organisilla lannoitteilla ja vaikutukset tulisivat olemaan todella haitallisia.

Jos ravinnerajat tiukentuisivat ehdotetun mukaisiksi, jouduttaisiin lantaa luovuttamaan tilalta pois ja ostamaan teollisesti valmistettuja lannoitteita tilalle. Lannan luovutuksesta ei käytännössä tilalle ole ollut taloudellista hyötyä, vaan se on monesti ollut tilalle kustannus tuoton sijasta. Mikäli laki tulee sellaisenaan voimaan, se tulee lisäämään olennaisesti tällä hetkellä ympäristökorvauksen sitoutumattomien kotieläintilojen lannoituskustannusta, lisääntyvän lannoitteen ostotarpeen kautta sekä luovutettavasta lannasta tulevan kustannuksen kautta.

Lannoitemarkkinoilla hinnat ovat huipussaan, eikä ole näköpiirissä hintojen laskua, päinvastoin. Lisäksi vallitsevassa maailman tilanteessa lannoitevalikoima on merkittävästi supistunut ja tulee olemaan todennäköisesti hyvin rajallinen. Ylipäänsä keinolannoitteiden saatavuuden kanssa voi tulla huomattavia vaikeuksia. Tällainen ratkaisu lisäisi myös kuljetuskustannuksia nyt, kun polttoaineen käyttöä tulee kaikissa mahdollisissa toimissa vähentää.

Tilat, jotka ovat jääneet sitoutumatta ympäristösitoumukseen, ovat halunneet tehokkaasti hyödyntää tilalla syntyvän lannan. Tämä hyöty on moninkertainen verrattuna ympäristösitoumuksesta saatavaan korvaukseen. Ylilannoittamista ei voi pitää riskinä, sillä ravinteiden hinta on niin korkealla, että halua ravinteiden tuhlaamiseen ei ole. Maksimiraja ei tarkoita, että peltoon laitettaisiin sen mukaisia määriä vuosittain ravinteita, mutta se tuo pelivaraa tehdä tila- ja kasvikohtaisesti parhaat ratkaisut. Lisäksi se pienentää huomattavasti inhimillisen virheen riskiä ravinnerajapidossa. Suunnitelluilla ravinnerajoilla lannan levitysmäärä jäisi monilla lohkoilla niin pieneksi, että se ei käytännössä ole enää järkevää, kun huomioidaan levityksestä aiheutuvat kustannukset ja saavutettu levitystasaisuus.

Fosforin käytön ohjaaminen alhaisiin satotasoihin alhaisen viljavuusfosforin maille ei palvele eikä edistä peltojen hyvää viljavuuskuntoa, eikä korkeiden satojen tavoittelua. Satotasokorjaus ei riitä lähellekään huippusatojen tarpeeseen hyvässä viljavuuskuunnossa olevilla mailla, joilla sellaisia on mahdollisuus tuottaa. Ympäristönäkökulmista sekä elintarvikeomavaraisuuden ja huoltovarmuuden näkökulmasta tarkastellen, mahdollisimman korkeaan satotasoon tulisi kannustaa.

Suurena epäkohtana näemme 10\$, jossa määritellään viheralueiden kasvillisuuden hoitoon enintään 15 kg fosforia vuosittain, sekä ympäristörakentamisessa 60 kg fosforia hehtaarille vuosittain, tuntematta olemassa olevaa maan fosforiluokkaa. Tämä ei ole missään linjassa maataloudelle asetettavien rajojen kanssa. Viheralueilta ei poistu ravinteita sadon korjuun myötä, kuten peltoviljelyssä, eikä niiden lannoitus perustu

maan olemassa olevaan fosforiluokkaan. Viheralueet voivat tulevaisuudessa olla alueita, joihin fosfori rikastuu, ja tehokkaan kuivatuksen myötä niiden kuormitus vesistöihin on taajamien läheisyydessä moninkertainen peltoviljelyyn verrattuna.

Asetus tulee lisäämään byrokratiaa, lisääntyvän kirjaustarpeen ja valvontatarpeen myötä. On vaarana, että ympäristökorvauksen valvonnoissa havaituista kirjausvirheistä kärsineet viljelijät tulevat muuttamaan sitoumusehtojen rikkojista ympäristörikkolijiksi.

Luonnoksessa liitteen 1 fosforilannoituksen enimmäismäärät (kg/ha/v) tulee muuttaa siten, että fosforilannoitus on mahdollista myös korkeamman fosforin luokissa, perusteena voisi olla 1995 -2000 käytössä ollut ns. peruslannoitustaso, jollin fosforia sai levittää 15 kg/ha/v. Tämä olisi myös linjassa asetuksen 10§ viheralueiden vuotuislannoituksen kanssa. Asetuksen 5§ kohdassa mainitut kriteerit fosforilannoituksesta poikkeamiseksi tarkoittavat käytännössä tiloille lannan prosessointia, joka lisää kustannuksia.

Ymmärrämme yleisen huolen ympäristöstä, vesistöjenkuormituksen näkökulman ja etenkin saaristomeren suojelun näkökulman. Vanhan fosforiasetuksen rajoja on siksi tarkasteltava. Ei voi kuitenkaan olla niin, että tuottajia ensin kannustetaan keskittämään ja investoimaan suuriin yksiköihin, jonka jälkeen tuodaan hallinnollisesti ylivoimaisia lisäkustannuksia. Yhteiskunnan tulee muilla toimilla ja tukivälineillä kannustaa ja kehittää fosforin kierrätystä laajemmille alueille.

Mikäli asetus tulee sellaisenaan voimaan, tulee se kiihdyttämään entisestään sika ja siipikarjatilojen vähentymistä Länsi-Suomessa. Asetus asettaa ympäristökorvaukseen sitoutumattomille tiloille niin tiukat rajat, että se varmistaa kannattavuuden rajamailla olevien kotieläintilojen lopettamispäätöksen. Tuotannon linjaukset tehdään pitkälle tulevaisuuteen, kahden vuoden siirtymäaika ei ole riittävä sopeutumisaika. Tällä hetkellä huomion tulisi olla ruokaturvan ja huoltovarmuuden säilyttämisessä. Sitä edistäviä toimia tulisi toimeenpanna ei suinkaan toimia, jotka heikentävät sitä.

Porissa 25.8.2022

Sami Iltanen
Toimitusjohtaja, ProAgria Länsi-Suomi

Jarkko Storberg
Huippuosaaja, nurmituotanto

Mari Koskela
Asiakkuuspäällikkö, kasvintuotanto

Juho Moisio
Asiantuntija, kasvintuotanto